

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3258/2015. (XII. 22.) AB HATÁROZATA**bírói kezdeményezés elutasításáról**

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság a büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 283. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezést elutasítja.

Indokolás

I.

- [1] 1. A Pesti Központi Kerületi Bíróság bírāja 2.B.30.176/2015/5. számú és 2.B.30.176/2015/9. számú végzéseiben az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján a bírósági eljárás felfüggesztése mellett a büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 283. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte az Alkotmánybíróságnál.
- [2] 2. A bírói kezdeményezésben, illetve annak kiegészítésében az indítványozó bíró kifejtette, hogy a Btk. támadott rendelkezése – ami a fogolyszökés vétségi alakzataként a lakhelyelhagyási tilalom és házi őrizet szabályainak megszegését rendeli büntetni – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe, az I. cikk (3) bekezdésébe, a XXVII. cikk (1) bekezdésébe, valamint a XXVIII. cikk (2) bekezdésébe ütközik.
- [3] 2.1. Érvelése szerint a támadott jogszabályi rendelkezés nem felel meg a jogállamiság részét képező jogbiztonság azon követelményének, amely szerint a jogszabályoknak egyértelműnek, világosnak, kiszámíthatónak, illetve a norma címzettje számára előre láthatónak kell lennie. Az indítványozó bíró álláspontja szerint a Btk. 283. § (2) bekezdése azért sérti a normavilágosság követelményét, mert szövege bizonytalanságot hordoz, megfogalmazása alapján nem egyértelmű ugyanis az összefüggés a kényszerintézkedés szabályainak

megszegése és a terheltnek arra irányuló célja között, hogy a büntetőeljárás alól magát kivonja. Ezen kívül a normaszöveg kétségessé teszi, hogy a bűncselekmény elkövetése miatt indult büntetőeljárások során „a tényállásban megfogalmazott célzatra érdemi bizonyítást lehet felvenni”. Aggályosnak tartja annak megállapíthatóságát ugyanis, hogy valakinek – önmagában – a kényszerintézkedés szabályainak megszegésével (az eltávozással) az lenne a célja, hogy a büntetőeljárás alól kivonja magát. Állítása szerint az előtte folyamatban lévő ügyben is kétséges, hogy a terhelt többszöri eltávozásából következik-e, hogy a soron következő tárgyalási napon ne jelent volna meg. Az indítványozó további érvelése szerint az említett kényszerintézkedések szabályainak megszegését pönalizáló jogszabály-javaslatához fűzött miniszteri indokolás említést tesz ugyan a szabályszegés enyhébb és súlyosabb eseteinek különbségéről és a bűncselekménnyé nyilvánítást kizárólag a súlyosabb esetekre tartotta indokoltnak, míg az enyhébb esetekre elégségesnek tartotta a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényben (a továbbiakban: Be.) biztosított eljárásjogi jogkövetkezményeket. A Be. 139. § (1) bekezdése értelmében ugyanis az enyhébb kényszerintézkedés alól magát kivonó terhelttel szemben lehetőség van az előzetes letartóztatás (lakhelyelhagyási tilalom esetén ezen kívül a házi őrizet) elrendelésére. Ugyanakkor az indítványozó bíró álláspontja szerint a jogalkotó azóta sem határozta meg, hogy pontosan mit tekint súlyosabb szabályszegésnek.

[4] 2.2. Az indítványozó bíró hivatkozott továbbá arra, hogy a lakhelyelhagyási tilalom és a házi őrizet szabályai megsértésének bűncselekménnyé nyilvánítása meghaladja – az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében megkövetelt – feltétlenül szükséges mértéket és aránytalan súlyú korlátozását jelenti a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely megválasztásához fűződő alapjognak. Álláspontja szerint a szabályszegés említett, eljárásjogi szankciójára figyelemmel szükségtelen és aránytalan a szabályszegés bűncselekménnyé nyilvánítása. E körben is utal az indítványozó arra, hogy a jogalkotó szándéka ugyan kizárólag a súlyosabb szabályszegések büntetendőségére terjedt ki, azonban semmilyen formában sem határozta meg, hogy pontosan mit tekint súlyosabb szabályszegésnek, így a bűncselekménnyé nyilvánításban tetet öltő jogkövetkezmény, illetve az eljárásjogi szankció indokoltsága egybemosódik.

[5] 2.3. Végül az indítványozó bíró kifejtette, hogy a kifogásolt rendelkezés azért sérti az ártatlanság vélelmét, mert az alapeljárás (amelyben a kényszerintézkedés elrendelésére sor került) zárulhat megszüntetéssel/felmentéssel is,

miközben az enyhébb kényszerintézkedés szabályainak megszegése miatt mégis (újabb) büntetőeljárás indul a terhelttel szemben.

- [6] 2.4. Az indítványozó bíró utalt arra is, hogy a cselekmény elkövetésekor hatályos Btk. 283. § (2) bekezdését a jogalkotó 2015. július 1-jei hatállyal módosította, ennek eredményeként alakult ki a jelenleg hatályos szabályozás.
- [7] Mindezekre figyelemmel az indítványozó bíró a hatályos Btk. 283. § (2) bekezdése – mint alkalmazandó jog – alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.

II.

- [8] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„I. cikk (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

„XXVII. cikk (1) Mindenkinek, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén, joga van a szabad mozgáshoz és tartózkodási helye szabad megválasztásához.”

„XXVIII. cikk (2) Senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.”

- [9] 2. A Btk. indítvánnyal érintett rendelkezése:

„283. § (2) Aki abból a célból, hogy az ellene folytatott büntetőeljárás alól kivonja magát, a lakhelyelhagyási tilalom tartama alatt a számára kijelölt területet, körzetet vagy a házi őrizet tartama alatt a kijelölt lakást és az ahhoz tartozó bekerített helyet a kényszerintézkedés szabályainak megszegésével elhagyja, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

III.

- [10] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e a törvényben előírt feltételeknek.
- [11] 2. Az Abtv. 25. §-a szerint a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – abban az esetben kezdeményezi az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b*) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását, ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította.
- [12] Az egyedi utólagos normakontroll eljárást kezdeményező bírói indítványnak az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerinti határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha tartalmaz az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást, megjelöli az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének lényegét, az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit és megfelelő indokolást is tartalmaz. Ezenkívül megjelöli a sérelmezett jogszabályi rendelkezést és kifejezetten kéri annak megsemmisítését.
- [13] 3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a bírói kezdeményezés megfelel az Abtv. 25. §-ában foglalt, valamint Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a*)–*f*) pontjaiban meghatározott feltételeknek.

IV.

- [14] A bírói kezdeményezés az alábbiak szerint nem megalapozott.
- [15] 1. Az Alkotmánybíróság a jogszabály kezdeményezés érdemi vizsgálata során először áttekintette a fogolyszökés vétsége tekintetében jelentőséggel bíró jogszabályi környezetet.
- [16] 1.1. A lakhelyelhagyási tilalom és a házi őrizet olyan, az előzetes letartóztatásnál enyhébb kényszerintézkedés, amelynek célja megegyezik a legsúlyosabb kényszerintézkedésével, így mindenekelőtt a büntetőeljárás sikeres lefolytathatóságát, emellett bizonyos esetekben a bűnisméltés megakadályozását szolgálja.

A lakhelyelhagyási tilalom hatálya alatt álló terhelt a bíróság határozatában meghatározott területet, körzetet engedély nélkül nem hagyhatja el, a tartózkodási helyét, illetőleg a lakóhelyét engedély nélkül nem változtathatja meg. E kényszerintézkedés tehát a terhelt mozgási szabadságát és a lakóhely szabad megválasztásának jogát korlátozza. [lásd Be. 137. § (1) bekezdés] A házi őrizet elrendelése esetén a bíróság által kijelölt lakást és az ahhoz tartozó bekerített helyet a terhelt csak a bíróság határozatában meghatározott célból, különösen a mindennapi élet szokásos szükségleteinek biztosítása vagy gyógykezelés céljából az ott írt időben és távolságra (úti célra) hagyhatja el. A házi őrizet tehát a terhelt mozgási szabadságát és a tartózkodási helye szabad megválasztásának jogát korlátozza. [lásd Be. 138. § (1) bekezdés]

- [17] 1.2. A bírói kezdeményezésben az indítványozó bíró is utalt rá, hogy a lakhelyelhagyási tilalom, illetve a házi őrizet szabályainak megszegése esetére – már a támadott jogszabályi rendelkezés megalkotását megelőzően, valamint azóta is folyamatosan és az anyagi jogi szabállyal párhuzamosan – a Be. eljárásjogi szankció alkalmazását teszi lehetővé: „[h]a a terhelt a lakhelyelhagyási tilalmat, illetőleg a házi őrizet szabályait megszegi, [...] őrizetbe vehető, továbbá házi őrizet esetén előzetes letartóztatása, lakhelyelhagyási tilalom esetén a házi őrizete vagy az előzetes letartóztatása rendelhető el, illetőleg ha ez nem szükséges, rendbírósággal sújtható.” [lásd Be. 139. § (1) bekezdés]
- [18] 2. A fogolyszökés támadott, vétségi alakzata 2011. január 1. napjától kezdődően büntetendő.
- [19] 2.1. A fogolyszökés vétségének törvényi tényállását a törvényhozó – a fogolyszökés büntetési alakzatának érintetlenül hagyásával – az egyes büntető tárgyú törvények módosításáról szóló 2010. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Módtv1.) 14. §-ával állapította meg és illesztette be a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) rendelkezései közé, a következő normatartalommal: „[a] büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés, ha a terhelt abból a célból, hogy a kényszerintézkedés végrehajtása alól kivonja magát, a házi őrizet vagy a lakhelyelhagyási tilalom szabályait megszegi” [lásd régi Btk. 245. § (2) bekezdés *b*) pontja]. A bűncselekménnyé nyilvánítás jogalkotói indoka az volt, hogy – az említett kényszerintézkedések szabályainak megszegése esetén a Be-ben biztosított eljárásjogi jogkövetkezmények (rendbíróság vagy szigorúbb kényszerintézkedés) alkalmazása mellett –

a súlyosabb szabályszegések büntetendő cselekménynek is minősüljenek (lásd a Módtv1. javaslat 14. §-ához fűzött részletes indokolást).

[20] 2.2. A 2013. július 1. napján hatályba lépett Btk. a 283. § (2) bekezdésében megfogalmazott tényállása szerint a fogolyszökés vétségét az a személy követi el, „aki abból a célból, hogy az ellene folytatott büntetőeljárás alól oly módon vonja ki magát, hogy a lakhelyelhagyási tilalom tartama alatt a számára kijelölt területet, körzetet, vagy a házi őrizet tartama alatt a kijelölt lakást és az ahhoz tartozó bekerített helyet végleg elhagyja”. A Btk. javaslatához fűzött miniszteri indokolás szerint a fogolyszökés vétsége továbbra is a terheltnek, az ellene folytatott büntetőeljárás alól történő kivonását rendeli büntetni, ugyanakkor régi Btk-hoz képest pontosabban került megfogalmazásra a bűncselekmény tényállása, mivel kimondja, hogy „a cselekmény csak akkor büntetendő, ha a felsorolt elkövetési magatartásokat – és így a lakhelyelhagyási tilalom vagy házi őrizet legfontosabb szabályait – azért sérti meg az eljárást alól véglegesen kivonja magát” (lásd Btk. javaslat 283. §-ához fűzött részletes indokolást).

[21] 2.3. A törvényi tényállást 2014. január 1-jei hatállyal módosította az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódó más törvények módosításáról szóló 2013. évi CLXXXVI. törvény (a továbbiakban: Módtv2.) alapvetően azzal az indokkal, hogy „minden esetben minősüljön fogolyszökés bűncselekményének az, ha a házi őrizetben lévő személy a házi őrizet tartama alatt a számára kijelölt lakást és az ahhoz tartozó bekerített helyet engedély nélkül elhagyja”, mégpedig „bármilyen időtartamra, bármilyen célból”, ezért a módosítás a törvényi tényállásból elhagyta „a kijelölt hely végleges elhagyása céljából történő eltávozást” (lásd a Módtv2. javaslat 118. §-ához fűzött részletes indokolást). A módosításnak megfelelően a fogolyszökés vétségének törvényi tényállása a következőképpen került megfogalmazásra: „[a]ki abból a célból, hogy az ellene folytatott büntetőeljárás alól oly módon vonja ki magát, hogy a lakhelyelhagyási tilalom tartama alatt a számára kijelölt területet, körzetet vagy a házi őrizet tartama alatt a kijelölt lakást és az ahhoz tartozó bekerített helyet a házi őrizet szabályainak megszegésével elhagyja, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

[22] 2.4. Végül a támadott jogszabályi rendelkezés az egyes büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Módtv3.) 25. §-ával történt módosítása következtében nyerte el a mai napon

hatályos szövegét. A módosítás következtében 2015. július 1. napjától kezdődően a bűncselekmény normaszövege – a célzat átfogalmazásával – az alábbiak szerint változott: „[a]ki abból a célból, hogy az ellene folytatott büntetőeljárás alól kivonja magát, a lakhelyelhagyási tilalom tartama alatt a számára kijelölt területet, körzetet vagy a házi őrizet tartama alatt a kijelölt lakást és az ahhoz tartozó bekerített helyet a kényszerintézkedés szabályainak megszegésével elhagyja, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

- [23] 3. Az indítványozó bíró álláspontja szerint a támadott jogszabályi rendelkezés elsősorban a jogbiztonság részét képező normavilágosság követelményével ellentétes, ezért az Alkotmánybíróság áttekintette a normavilágosságra vonatkozó gyakorlatát.
- [24] 3.1. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az államtól, és elsősorban a jogalkotótól azt követeli meg, hogy a jog egésze, egyes részterületei és szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára is előre láthatóak legyenek. A jogbiztonság egyik legfontosabb alapkövetelménye a jogszabályok kiszámíthatósága és az egyes jogi normák egyértelműsége. {9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65.; 38/2012. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [84]; 3047/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [13] és [16]; 3106/2013. (V. 17.) AB határozat, Indokolás [8]; 24/2013. (X. 14.) AB határozat, Indokolás [48]; 33/2014. (XI. 7.) AB határozat, Indokolás [32]} Kifejezetten a büntetőjogi normákkal kapcsolatban állapította meg az Alkotmánybíróság, hogy „a büntetőjogi szankció kilátásba helyezésével tilalmazott magatartást leíró diszpozíciónak határozottnak, körülhatároltnak, világosan megfogalmazottnak kell lennie. Alkotmányossági követelmény a védett jogtárgyra és az elkövetési magatartásra vonatkozó törvényhozói akarat világos kifejezésre juttatása.” {30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 176.; megerősítve: 4/2013. (II. 21.) AB határozat, Indokolás [59]}
- [25] Ugyanakkor az alkotmánybírósági gyakorlat abban is következetes, hogy a sérelmezett jogszabály tartalmának homályossága, ellentmondásossága, bizonytalansága csak abban az esetben alaptörvény-ellenes, ha a normatartalom tisztázatlanságának feloldására a bíróságok jogszabály-értelmezése már nem elegendő. {1263/B/1993. AB határozat ABH 1994, 672, 673–674.; 534/E/2001. AB határozat, ABH 2002, 1283, 1288–1289.; megerősítve: 4/2013. (II. 21.) AB határozat, Indokolás [59]}.

- [26] 3.2. Az indítványozó bíró érvelése szerint a támadott tényállás megfogalmazása azért okoz bizonytalanságot, mert nem állapítható meg egyértelműen, mely magatartások büntethetőek. Az Alkotmánybíróság az alábbiak okán nem osztotta a bírói kezdeményezésben felhozott érveket.
- [27] A fogolyszökés támadott vétségi alakzata a Btk. XXVI. fejezetében, az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények között került elhelyezésre, védett jogi tárgya a büntetőeljárás lefolytathatóságához fűződő társadalmi érdek. A bűncselekmény tényállását többször módosította a jogalkotó, ugyanakkor a különböző időszakokban hatályos szövegváltozatok megegyeztek abban, hogy az elkövetési magatartás (így a vizsgált időszakban: kijelölt terület, lakás stb. a kényszerintézkedések szabályainak megsértésével történt elhagyása) mellett *konjunktív* feltételként – bár eltérő módon szövegezve, de – elkövetői célzat meglétét is megkövetelték. Mindebből következik, hogy a bűncselekmény kizárólag olyan elkövetési magatartások szankcionálására szolgál, amelyek az elkövető részéről az ellene folytatott büntetőeljárás sikeres lefolytatásának késleltetésére, vagy más módon való (meg)akadályozására, illetve megghiúsítására irányultak. [Mindez igaz a legelső szövegváltozatra is („abból a célból, hogy a kényszerintézkedés végrehajtása alól kivonja magát”), hiszen a kényszerintézkedések alapvető célja szintén a büntetőeljárás lefolytathatósága (lásd jelen határozat Indokolás [16]).
- [28] Azt valóban nem határozta meg részletesen a törvényhozó, hogy a jogszabályi rendelkezésben meghatározott helyek szabályszegő módon való elhagyásán kívül milyen egyéb körülmény fennállása szükséges ahhoz, hogy az elkövetési magatartás mellett az említett célzat is megállapítható legyen, ez azonban nem sérti a normavilágosság követelményét. Ahogy az Alkotmánybíróság korábban már leszögezte, „[a] büntetőjogi kodifikáció sajátja, hogy a törvényi tényállások nemcsak a pusztá felismerést kívánó leíró jellegű elemeket, hanem bírói mérlegelést követelő normatív elemeket is tartalmaznak.” (334/B/2000. AB határozat, ABH 2003, 1180, 1182.) Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a támadott jogszabályi rendelkezés megfogalmazás-módja nem gátja annak, hogy a törvényhozó által részletesen meg nem határozott fogalmakat a jogalkalmazó szervek – a védett jogi tárgyra is figyelemmel – tartalommal töltsék ki, illetve értelmezzék. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság a fogolyszökés vétségének törvényi tényállásában szereplő célzatot nem találta a jogalkalmazás számára értelmezhetetlennek. Ennek megfelelően az indítványozó bírónak – és nem az Alkotmánybíróságnak – a feladata, hogy az előtte folyamatban lévő ügyben a jogértelmezést elvégezze. {hasonlóan: 3032/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [35]; 24/2013. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [50]}

- [29] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezést – az Alaptörvény B) cikkének sérelmét állító részében – elutasította.
- [30] 3.3. A bírói kezdeményezésben kifejtett érvelés azon elemével kapcsolatban, amelyben az indítványozó bíró kifejti, hogy a törvényi tényállásban megfogalmazott célzatra a bizonyítás-felvételének sikere kétséges, az Alkotmánybíróság az alábbiakat tartja szükségesnek leszögezni. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint nem alkotmányossági kérdés, hogy a törvényhozó által megalkotott büntetőjogi tényállás valamely elemével kapcsolatban akár általánosságban, akár egy konkrét ügyben bizonyítási nehézség lép fel. Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy a célzat – mint az általános törvényi tényállás esetleges alanyi eleme – ugyan nem része minden büntetőjogi törvényi tényállásnak, ugyanakkor hazai büntetőjogunkban már régóta, több – egyébként különböző jogtárgyat sértő – bűncselekmény tekintetében is meghatározást nyert. Nem állítható tehát, hogy a célzat megállapíthatóságát szolgáló – a célzat szubjektív mivoltából – adódó speciális bizonyítási módszerek tekintetében az állandósult bírósági gyakorlat ne szolgálna megfelelő iránymutatásul. Ennek megfelelően nem az Alkotmánybíróság, hanem az indítványozó bíró feladata, hogy a konkrét ügyben állást foglaljon abban a kérdésben, hogy a vádiratban a terhelt terhére rótt bűncselekmény elkövetése kétséget kizáró módon bizonyítást nyert-e, avagy nem.
- [31] 4. Az Alkotmánybíróság szintén nem osztotta az indítványozó bírónak Alaptörvény XXVII. cikkének sérelmével kapcsolatos álláspontját. Az Alkotmánybíróság értelmezésében a szabad mozgáshoz való jog olyan alapjog, amely magában foglalja a helyváltoztatáshoz való jogot. {60/1993. (XI. 29.) AB határozat, ABH 1993, 507, 509–510.; 3/1998. (II. 11.) AB határozat, ABH 1998, 61, 65–66.; 36/2000. (X. 27.) AB határozat, ABH 2000, 241, 271–272.; 104/2009. (X. 30.) AB határozat, ABH 2009, 894, 911; megerősítve: 3215/2013. (XII. 2.) AB határozat, Indokolás [35]}
- [32] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a fogolyszökés vétségének az ismertetett tartalommal való kodifikálása és a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely megválasztáshoz fűződő alapjog között nincs alkotmányjogilag értékelhető kapcsolat, ugyanis az alapjogot az említett kényszerintézkedések korlátozzák és nem a kényszerintézkedések szabályainak megszegését szankcionáló anyagi jogi törvényi tényállás.
- [33] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezést – az Alaptörvény XXVII. cikkének sérelmét állító részében is – elutasította.

- [34] 5. Végül az Alkotmánybíróság nem találta megalapozottnak az indítványozó bíró Alaptörvény XXVIII. cikkének sérelmét állító érvelését sem. Az Alkotmánybíróság korábban megállapította, hogy az ártatlanság vélelméből a büntetőjogi felelősségről való döntésre jogosult számára irányadó alkotmányos követelmény elsősorban abban ragadható meg, hogy a felelősség tisztázását szolgáló eljárás során elfogulatlanul, pártatlanul járjon el, bizonyítási kötelezettségét megalapozottan teljesítse, továbbá ne prejudikáljon. E követelményrendszer egyúttal garanciális jelentőségű akadályát képezi annak, hogy az eljárás alá vont személy a felelősség megállapításával járó hátrányos jogkövetkezményeket a felelősségének megállapítása nélkül szenvedje el. {26/B/1998. AB határozat, ABH 2003, 1202, 1206.; megerősítve: 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [56]} A jogalkotó számára pedig az olyan jogszabályok megalkotásától való tartózkodási kötelezettség vezethető le az elvből, amelyek gátolják, hogy a jogalkalmazó szervek az említett garanciális követelményeket érvényesíthessék.
- [35] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a támadott rendelkezés és az ártatlanság vélelme között nincs alkotmányjogilag értékelhető kapcsolat, mivel önmagában az a jogalkotói magatartás, hogy valamely – egyébként büntetőeljárás során kifejtett – cselekményt büntetendővé nyilvánít, semmilyen formában nem függ össze az ártatlanság vélelmével, ugyanis az ártatlanság vélelme mindig a (büntetőjogi) felelősség kérdését tisztázni hivatott eljárás lefolytatásának mikéntjére fogalmaz meg követelményt, a bűncselekménnyé nyilvánítás aktusa pedig a felelősség megállapításának a folyamatát nem érinti.
- [36] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezést – az Alaptörvény XXVII. cikkének sérelmét állító részében is – elutasította.

Budapest, 2015. december 14.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/3025/2015.

